

אור הנר

עזר: נדיה אטון

דבר העזר

"פי יקרא קן צפור לפניה..."

באחד מימי חודש אלול, פרצה אל ביתו של הרבי אם צעירה, שבורת לב ורצוצה. בנה היחיד חלה במחלה אנושה, והרופאים הגדולים ביותר כבר הרימו ידיים וקבעו כי ימיו ספורים ואין לו כל סיכוי בדרך הטבע. האם הניחה את פתק הישועה על שולחנו וזעקה בבכי: "רבי, תציל את הילד שלי!"

רבי לוי יצחק עצם את עיניו ופניו הרצינו מאוד. ברוח קודשו ראה כי בשמיים כבר נחתמה הגזרה במידת הדין הקשה, ולפי הדין היבש לא היה פתח לישועה. אך הרבי סירב לוותר. הוא קם ממקומו, פתח לרווחה את ארון הקודש, ואמר מילים מטלטלות:

"ריבונו של עולם! הבט למטה וראה את דמעותיה של האם הזו. אם הרופאים אומרים שאין תקווה, ואם מידת הדין בשמיים קובעת שאין זכות - הרי שזהו הזמן של מידת הרחמים הפשוטה שלך לפעול! אבא, קח את הדמעות הטהורות שלה, תהפוך את מידת הדין למידת הרחמים, ותקרא את גזר הדין!"

בעוד הרבי מתפלל, המשיכה האם לבכות מעומק ליבה, בהתבטלות מוחלטת ובאמונה שאין לה שום משענת מלבד אביה שבשמיים. לפתע, אורו פניו של הצדיק. הוא פנה אל האם ואמר לה: "לכי לביתך בשמחה, הדמעות שלך בקעו את כל הרקיעים. בשמיים החליטו לפעול לפנים משורת הדין, וברחמים פשוטים העניקו לבנך חיים חדשים."

באותו לילה ממש חל מפנה פתאומי במצבו של הילד, החום צנח, והרופאים שהגיעו בבוקר נדהמו לגלות שהמחלה נעלמה כלא הייתה כנגד כל חוקי הרפואה. הילד הבריא לחלוטין והאריך ימים ושנים.

זהו הלימוד העמוק לכל אחד מאיתנו בימי הרחמים והסליחות: לעולם אין להתייאש. גם כאשר המציאות או חוקי הטבע נראים סגורים, דמעה אחת אמיתית ותפילה של לב שבור מסוגלות לפתוח את שערי שמיים, להפוך את מידת הדין למידת הרחמים, ולהביא את הישועה הגדולה ביותר, יהי רצון שנזכה, שבת שלום ומבורך.

כל כך על בניה? מעורר קטרוג זה, כביכול על מידת הרחמנות של הבורא, הופך מיד לצינור אדיר של חסד עבור עם ישראל.

באותה שעה מתעוררים רחמיו המרובים של בורא עולם על בניו, והוא כביכול אומר: "ראו כיצד העולם כולו מרעיש ומזדעזע על צערה של ציפור קטנה אחת. אם כך, מה אומר ומה אעשה על בניי אהוביי שנמצאים בגלות המרה? מה אומר על הילדים שלי שמסתובבים מיוסורים ורחוקים מעל שולחן אביהם?"

בכך, המעשה הפשוט של שילוח הקן פועל בשמיים ומעורר רחמים וגאולה לעולם כולו. מכאן אנו לומדים יסוד עצום לחיים, בפרט בימים אלו של חודש אלול: שום צער בעולם

אינו הולך לאיבוד, ושום תפילה אינה שבה ריקם. אם צער וציוץ של ציפור פשוטה בטבע מסוגלים להרעיש עולמות, לבקוע את כל הרקיעים ולהגיע ישירות עד לכיסא הכבוד, על אחת כמה וכמה שהדמעות, הלב השבור והתפילות של האדם נשמעים היטב למעלה ומסוגלים לעורר רחמי שמיים מרובים ולשנות גזרות דין לטובה

ביטוי מוחשי לכוחן של דמעות ותפילות מעומק הלב לבקוע רקיעים ולעורר את מידת הרחמים הפשוטה של הבורא, מובא בתולדותיו של הגאון הקדוש רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זצ"ל:

פרשתנו, פרשת 'כי תצא', היא העשירה ביותר במצוות מכל פרשיות התורה, ומונה שבעים וארבע מצוות המקיפות את כל תחומי החיים. בין שלל המצוות הללו, בולטת במיוחד מצוות שילוח הקן - המצווה עלינו לשלח את הציפור האם לחופשי בטרם ניקח את הבנים.

התורה מתארת מעשה יומיומי ופשוט: אדם ההולך לתומו בדרך ונקרה לפניו קן ציפור, שבו רובצת האם על אפרוחיה או על ביציה. במצב זה, אוסרת התורה לקחת את האם יחד עם בניה, על האדם לשלח תחילה את האם, ורק לאחר מכן הוא רשאי לקחת את הגוזלים או הביצים. אף שמדובר במצווה קלה יחסית לביצוע, שאינה כרוכה בהוצאה כספית או במאמץ מורכב, הבטיחו חכמינו ז"ל כי המקיים אותה זוכה לשכר העצום והמקיף ביותר בתורה - אריכות ימים וחיים טובים.

מכאן עולה השאלה המתבקשת: מהו העומק הרוחני והרעיוני העומד מאחורי מצווה מיוחדת זו, ששכרה כה רב?

התשובה הראשונית לכך טמונה בדברי הגמרא במסכת ברכות (לג.), המלמדת כי הטעם המוחלט למצוות שילוח הקן אינו נובע בהכרח מנימוק אנושי או הגיוני של חמלה על בעלי החיים, אלא מדובר בגזירת מלך - חוק אלוהי מובהק שקבלתנו אותו מבטאת את יסוד קבלת העול וההתבטלות המוחלטת לרצון העליון. דווקא במעשה כה פשוט, נבחנת נאמנותו של היהודי לבצע גזירה שמימית ללא שאלות.

אומנם, מעבר ליסוד קבלת העול, ספר הזהר הקדוש חושף בפנינו רובד פנימי, עמוק ומטלטל החבוי במצווה זו. הזהר מסביר כי המעשה הגשמי של שילוח האם מפעיל מנגנון רוחני עצום בעולמות העליונים. כאשר האדם משלח את האם, היא מתעופפת בצער עמוק, מכה בכנפיה, בוכה ומחפשת את הבנים שנלקחו ממנה. באותו רגע, הצעקה של הציפור בוקעת רקיעים, והמלאך הממונה בשמיים על בעלי החיים פונה לקדוש ברוך הוא בבכי: "ריבונו של עולם, כתוב בתורתך 'ורחמיו על כל מעשיו', מדוע הציפור הזו צריכה להצטער ולהתייסר

אי"ה מידי יום שלישי מתקיים שיעור תורה מפי הרב נדיה אטון

בבית הכנסת רינת מרים רחוב נחמן אביגד 2 באר שבע בשעה 20:00 בברכת ברוכים הבאים

דבר תורה לסעודה ראשונה

"גדילים תעשה לך ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה"
בפרשתנו חוזרת התורה ומצווה בקצרה על מצוות ציצית:
"גְּדִילִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אַרְבַּע כְּנָפֹת כְּסוּתְךָ אֲשֶׁר תִּכְסֶה בָּהּ."
פרשה זו נסמכה בספר דברים מיד לאחר איסור שעטנז (לא
תִלְבַּשׁ שְׁעִטָּנָה צִמְרֵן וּפְשָׁתִים יַחְדָּו).

סמיכות הפרשיות באה ללמדנו הלכה חשובה: מצוות
עשה של ציצית דוחה את מצוות לא תעשה של כלאיים. משום
כך, מותר ואף חובה להטיל חוטי ציצית העשויים צמר בתוך
בגד של פשתן, ואין חוששים בזה לאיסור שעטנז.

חכמינו ז"ל הפליגו במעלתה של המצווה, ובמסכת נדרים
(כ"ה, ע"א) וכן במסכת מנחות (מ"ג, ע"ב) קבעו כי שקולה מצוות
ציצית כנגד כל מצוות התורה כולן.

רש"י (במסכת מנחות) מביא למאמר זה שני טעמים מבוססים
הטעם הראשון הוא על פי הפסוק בפרשת הציצית:
"וְיֵאָדָּם אוֹתוֹ וְיִזְכְּרֻם אֶת כָּל מִצְוֹת ה' - הציצית משמשת
כתזכורת תמידית לכל חובות האדם.

הטעם השני טמון ברמז הגימטריה: המילה "ציצית" עולה
למניין 600. כאשר מוסיפים למניין זה את 8 החוטים ו-5
הקשרים הנמצאים בכל כנף, מגיעים בדיוק למספר
613 (תרי"ג), שהוא מניין המצוות שבתורה (כמובא
במסכת מכות כ"ג, ע"ב).

דבר תורה לסעודה שנייה

אור החיים הקדוש

"אשר קרן בדרך... ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים"

האור החיים הקדוש מעמיק בפסוק זה ומגלה לנו יסוד רוחני
עצום. הוא מסביר כי הביטוי "ולא ירא אלהים" אינו רק תיאור
מצב, אלא סיבה ותוצאה. כאשר בני ישראל חוו ירידה רוחנית
ונחלשו ביראת השמיים שלהם, נכנס פחד בליבם, כפי שנאמר
בישעיהו: "פחדו בציון חטאים". אלמלא החטא והרפיון הרוחני,
היו הצדיקים צועדים ללא מורא, והגנתם האלוקית הייתה
מושלמת. עמלק את הצינון הרוחני (מלשון "אשר קרן" - מלשון קור).
הוא אינו תוקף כאשר האדם נמצא בשיא כוחו, אלא מחפש את
אותם "נחשלים" - את נקודות התורפה, רגעי העייפות והיעדר
האמונה. גם על פי דרך הטבע, כאשר אדם נמצא במצב של עייפות
פיזית ונפשית, מערכות ההגנה שלו קורסות. ללא העוגן של יראת
שמיים וביטחון בה', הוא נותר חשוף לחלוטין. במצב זה, קל לו
משמעותית ליפול - בין אם מדובר במחלה גשמית הפוגעת בגוף,
ובין אם מדובר במחלה רוחנית, כגון ייאוש, ספקות וחטא.

זהו בדיוק כוחו של עמלק: הוא מנצל את החולשה כדי
להכשיל ולהחטיא. הזיכרון התמידי של מעשה עמלק נועד לעורר
בנו ערנות עילאית. התורה מצווה אותנו לזהות את רגעי
המשבר והרפיון בחיינו, ולהבין שדווקא בהם נדרשת
מאיתנו שמירה מוגברת על הלב ועל האמונה, כדי
שלא לתת ל"עמלק הפנימי" דריסת רגל בנפשנו.

דבר תורה לסעודה שלישית

פניני הבן איש חי

כי יקח "איש אשה חדשה... ושמח את אשתו אשר לקח"
(כ"ד, ה)

תנו רבנן: כיצד מרקדין לפני הכלה? בית שמאי אומרים
כלה, כמו שהיא, ובית הלל אומרים כלה נאה וחסודה.
נשאלת השאלה: מדוע רק את הכלה צריך לשבח, למה
חז"ל לא התייחסו לחתן?

והתשובה היא: בדורות הקודמים ידענו על הרבה חכמי
תבל, שהרחיבו את קריאת הרוע על האשה. וטענו כי האשה
היא דבר רע לאדם. דעה מעוותת זו ניסתה להשתלט על בני
אדם, בחשבם את כל מעשה לקיחת אשה "כמקח רע".

לשם כך, תיקנו חכמים את חובת שמחת החתן והכלה,
על ידי שמרקים לפני הכלה ומשבחים אותה בעיני החתן.
שידע כי אכן זכה להתעסק במקח טוב. ואל יחשוש בליבו
שמה צודקות אותן הדעות המעוותות, וכי עליו להתעצב ביום
חתונתו ושמחת ליבו. אכן משום כך, הרחיבו חכמינו בכמה
מקומות אודות מעלת העניין של שמחת חתן.

ובכולם אנחנו רואים כי עיקר מטרת השמחה היא לשבח
את הכלה בעיני החתן, ולעורר אותו על זכייתו הגדולה במקח
טוב, באשה שתהיה "עזר כנגדו".

דבר תורה לסעודה רביעית

רבי יוסף חיים מבגדד ה"בן איש חי"

נולד בכ"ז באב ה'תקצ"ה לרב אליהו בן הרב משה
חיים, רבה הראשי של בגדאד. בסוף המאה התשע עשרה
ובראשית המאה העשרים. דודו היה חכם עבדאללה בן משה
חיים. המוציאים לאור מספרים בהקדמה לספר ההלכה
המרכזי שלו, "בן איש חי" שכאשר היה כבן שבע שנים, נפל
לתוך באר עמוקה תוך כדי משחק ובנס ניצל. בהיותו בבור נדר
שכשיצא מהבור יקדיש את כל חייו רק ללימוד תורה.

מסופר כי אביו, הרב אליהו, התכתב בשאלות הלכה עם
הרב חיים פלאג', רבה הראשי של האימפריה העות'מאנית.
אביו ידע על גדלות בנו בתורה והתייעץ עמו באחת השאלות
ששלח אליו הרב חיים פלאג'. יוסף חיים הבן שלח תשובה
מפורטת בשמו, ולאחר מספר ימים שלח גם אביו תשובה. הרב
חיים פלאג' השיב לרב אליהו שבנו הקדימו כבר והוא עתיד
להיות ענק בתורה.

בה' באלול ה'תרס"ט נסע רבינו להשתטח על קברו של
יחזקאל הנביא בכפר כפיל. משם נסע לנוח במחוז גץ, ובהיותו
תקפה אותו מחלה קשה ונפל למשכב. חוליו של רבינו התחזק,
וכעבור ימים ספורים, בליל י"ג באלול עלתה נשמתו הטהורה
השמימיה. אי"ה יום רביעי י"ג אלול יום הילולתו זיע"א

לכרבה והצלחה

שיר בת אושרת
בן ציון בן מירב

לדפאה שלמה

רעות עזיזה
בת רותי
ענת איילה
בת מרים

למנחם עולם ברחמי ר"י

שידן נועה
בת אסתר
יעל ז"ל
בת אורה תחי'
ת.נ.צ.ב.ה

למנחם עולם ברחמי ר"י

לאה בת
סוליקה דביבו
ז"ל (ה'ד)
ת.נ.צ.ב.ה

למנחם עולם ברחמי ר"י

חנה בת חפסה
ימנה בת חנה
ינית בת רחל
ת.נ.צ.ב.ה

דיון משפחתי עם הרב יצחק זילברשטין

שו"ת עם הרב"ג הרב אורן נזרית

שאלה: מתי הזמן המובחר ביותר
לאמירת סליחות?

תשובה: הזמן המובחר לאמירת
סליחות הוא אשמורת הבוקר כחצי
שעה קודם עלות השחר שבזמן זה
הקב"ה שט בעולם והוא עת רצון
לקבלת התפילות.

במעלה השנייה בזמן הסליחות
נחלקו הפוסקים: יש אומרים שאם אין
לו אפשרות לומר באשמורת עדיף לומר
בבוקר אחר עלות השחר לפני התפילה
מאשר אחר חצות הלילה (ה"ש"ר ר"ה עמוד
ג הערה 6). (וכן לדעת הרש"ש עד חצות היום כולו
רחמים ואחר חצות הלילה הוא דין עם רחמים).
אולם דעת רבינו עובדיה יוסף זצ"ל (חזו"ע
ימ"נ עמוד ה) שזמן חצות הלילה הוא זמן
ראוי יותר לאמירת סליחות מאשר בבוקר
לאחר עלות השחר.

ומי שלא יכול לומר סליחות לא בבוקר
אחר עלות השחר ולא בחצות הלילה יכול
לומר במשך כל היום עד השקיעה.

שאלה: ציבור שאין להם זמן לומר את
כל הסליחות האם עדיף שיזדרזו ויאמרו
את הסליחות בקצב יותר מהיר, או ידלגו
על חלק מהסליחות?

תשובה: יש לומר את הסליחות בכונה
שהרי עיקר הסליחות זה חרטה על העבר
וקבלה לעתיד, וכשאומרם במהירות
ובלא כוונה הפסיד העיקר, וטוב מעט
בכוונה מהרבות בלא כוונה (ש"ע א, ד).
ובני תורה וציבור שזמנם קצר יכולים
לומר רק את הסליחות שהם לפי סדר
הא"ב שהם העיקר לפי רבינו האריז"ל
והרש"ש והשאר יכולים להוסיף לפי
הזמן.

שו"ת עם הרב"ג הרב בנימין חותה

**הלכות אמירת סליחות והתרת
נדרים**

שאלה: האם אפשר לצרף למניין
הסליחות יהודי מחלל שבת בפרהסיא
או שזה כתפילה שאין לצרפו כיון שדינו
כגוי.

תשובה: אפשר לצרפו למניין
לסליחות.

שאלה: האם מותר לומר סליחות ביום
שישי לאחר חצות היום.
תשובה: אין לומר סליחות ביום שישי
לאחר חצות היום.

שאלה: האם מותר לומר סליחות ביום
שישי לפני חצות היום לאחר שקרא שנים
מקרא ואחד תרגום.
תשובה: אין חשש בזה כלל אף שיש
עליו הארת שבת לאחר קריאת שנים
מקרא ואחד תרגום.

שאלה: מניין שעשו תפילת ערבית
בחודש אלול מבעוד יום לאחר פלג
המנחה האם רשאים לומר סליחות לאחר
ערבית מבעוד יום.
תשובה: מותרים לומר סליחות אף עם
אמירת י"ג מידות עד השקיעה ואפילו
שהתפללו ערבית לפני כן מבעוד יום.

שאלה: בהתרת נדרים הנעשים
בחודש אלול האם האיש יכול להיות בין
המתירים ואשתו בעזרה והוא מתיר לה.
תשובה: אין לעשות כן ולכן יאמר
חוץ מאישתי וידאג שאחרים יתירו לה.

"השב תשיבם לאחיך (דברים כ"ב, א)"

מעשה שהיה בסוחר יהודי, שנסע לרגל מסחרו למדינת מקסיקו. באחד
הימים, בעודו הולך בשוק, הבחין ברוכל המוכר מיני סדקית ומציאות.
היהודי העביר מבטו על סחורתו של הרוכל, ולפתע, אחזה בו חלחלה,
כשצדה עינו זוג תפלין משמשות, שהניח הרוכל הנכרי למכירה...
שאל הסוחר: "מהו מחירו של הקביות הללו?", והרוכל נקב בסכום
של מאתיים דולר. "טוב - אמר הסוחר - תן לי למדד אותם בבקשה"
והנה, לאחר שהניח את התפלין של היד והראש, פנה אל הנכרי:
"רק רגע, היכן הקביות הנוספות, של יד ימין?"

הרוכל התבלבל, התבונן שוב על מרפלתו, ונסה לחפש את
התפלין של ימין. משלא מצאם התנצל: "אני מצטער זה מה שיש
לי". אמר לו היהודי: "אתה בודאי מבין שמחיר תפלינות חסרה,
הוא פחות בהרבה... אני מוכן לשלם עשרים דולר בלבד". לאחר
דין ודברים, הסכים הנכרי למחיר הנמוך, והסוחר היהודי שלם
וקבל לידיו את התפלין.

בתי התפלין נפתחו, ונמצא שאכן יש בהם קלף עם
פרשיות התובות באפן נאה כהלכתן.

פעת, בא היהודי ומבקש לשאל ג' שאלות: (א) האם היה
מותר לי להונוות ולשקר את הנכרי על מנת להוציא ממנו את
התפלין? (ועין בשו"ע הרב, הלכות אונאה סי"א, שכתב: "אסור להטעות
את הנכרי בין בשו"י המסחר בין בחשבון. וכן כל מרמה שבעולם אסורה
במסחר וממקרה אפילו לנכרי, כגון אם יש מים במקחו צריך להודיע ללוקח,
אף על פי שהוא נכרי, שהרי זה מטעהו וגונב דעתו אם אינו מודיע, והרי זה
גונב ממנו ממון ואסור מן התורה").

(ב) האם מותר להניח את התפלין הללו?

(ג) האם מטל עלי לחפש אחר בעל התפלין מדין 'השבת
אברה'?

תשובה:

(א) ככל הנראה התפלין הללו גנובות, והמוציא אותן
מדי הנכרי הרי הוא פ"מצייל מידו, ולכן היה מותר ליהודי
לנהוג כפי שנהג. (ועין גטין מ"ה, ושו"ע או"ח סי' ל"ט ס"ז).

(ב) נפסק בשו"ע (שם ס"ז): "נמצא תפלין ביד נכרי, ואין
ידוע מי כתבם - כשרים", ונתן להניחם בברכה (כת"ס או"ח סי'
ה'), לפי שאין דרך הנכרי לכתב לעצמו תפלין, על כן ודאי
שמישאל הם (ט"ז). וכל זאת לאחר שממחים בהקצאים
בעניני סת"ם, ישערו שהתפלין נעשו בכשרות (פסק"ת שם אות
ה').

(ג) יתכן ואין כאן יאוש מצד בעל התפלין, כי הוא מצפה
שיפלו ליד יהודי, ומאחר והן משמשות, אולי יוכל הבעלים
להפיקן בטביעות עין.

ואם הכריז המוצא ולא מצא את בעליהן, רשאי להניחן,
כמבאר בשו"ע (ח"מ סי' רס"ז סעיף כ"א): "מצא תפלין, שם
דמיהן (עביר בעליהן), ובמניח (המוציא) את התפלין עליו מיד אם
ירצה, שדבר מצוי הוא לקנות בכל שעה". דהיינו, המוצא רשאי
להחזיק את התפלין לעצמו ולהניחן, ויוצא בהן ידי מצות תפלין
(אם ירצה לקנותם לעצמו), משום שבודאי בעליהן לא יקפידו, ויתרצו
לקבל את דמי התפלין מהמוציא, ולרפ"ש במקומם תפלין אחרות.
**לסכום: מותר היה לסוחר היהודי להוציא את התפלין מיד הנכרי
במרמה, וכעת עליו לחפש אחר בעל התפלין. ואם ירצה, רשאי
להניחן בעצמו (כי נראות ככשרות), וזאת באפן שיטשום את מחיר התפלין,
ואת הסכום יתן לבעליהם לכשימצאם.**

לדפואה שלומה

סולטנה
בת פרחא
שמעון יעקב
בן סולטנה

לברכה והצלחה

חיים לוי וב"ב
דון דבקה
הודיה לוי
אלמוז לוי
בן שולמית

לדפואה שלומה

יוסף לוי
בן ויקטוריה
נועה בת יפה
דוד בן טטאניה

לדפואה שלומה

ברוך חי בן לאה
רחל בת שרה
מירה מרים
בת רחל

לזיווג הגון

שירה
בת ציפורה
חיים בן זיוה

מנהגי חודש אלול

בדיקת תפילין

מנהג חסידים ואנשי מעשה לבדוק את התפילין והמזוזות בחודש אלול, ומכל מקום אין חיוב מעיקר ההלכה לבדוק. ואם התפילין נכתבו בידי סופר מומחה, אינו צריך לבדוק אפילו לאחר כמה שנים. ואם יש חשש לכשרותן כגון ששהו זמן רב בשמש טוב לבדוק אותם.

בדיקת מזוזות

מזוזות מעיקר ההלכה חייב לבדוק פעם אחת בכל שלש שנים וחצי, ומנהג חסידות להחמיר לבדוק בחודש אלול מידי שנה בשנה.

ברכת קביעת מזוזה לאחר בדיקה

אדם שהסיר את מזוזות ביתו לצורך בדיקה, ולאחר שנמצאו כשרות הוא חוזר וקובע אותן מחדש במשקוף - לדעת הפוסקים הספרדים, עליו לברך בשעת הקביעה מחדש ברכת "לקבוע מזוזה". הלכה זו חלה אף במקרה שבו כל התהליך - ההסרה, הבדיקה והקביעה החוזרת - נעשה באותו היום ממש. (הסיבה לכך היא שעצם הסרת המזוזה ממקומה לשם בדיקה נחשבת כניתוק והפסק, ועל כן החזרתה מחייבת ברכה כקביעה חדשה לכל דבר).

חשבון נפש

יש להקדיש את חודש אלול לסיכום מעשינו בשנה החולפת, מתוך רצון לתקן את הדרוש תיקון לקראת השנה החדשה.

זמן מסוגל לאהבת ישראל והאלוקים

אלול הוא ראשי תיבות של הפסוק: "אני לדודי ודודי לי". פסוק זה לקוח מתוך ספר שיר השירים המתאר את אהבת ישראל והאלוקים באמצעות משל מאהבת בעל ('דוד') ואישה. פסוק זה מתאר היטב את האהבה השוררת בין בני ישראל, ה'אישה', וה'בעל', בורא העולם. חז"ל ב"פרקי דרבי אליעזר" כותבים שחודש אלול הם ימי רצון, בהם הקב"ה משפיע עלינו שפע מיוחד של קירבה. ה"דוד" שלנו מתקרב אלינו ומקבל את בקשותינו, בכל נושא, בארבעים הימים בהם אנו עומדים.

"לדוד ה' אורי וישעי"

מנהג יפה לומר אחר תפלת שחרית מראש חודש אלול עד הושענא רבא מזמור "לדוד ה' אורי וישעי ממי אירא" וכמו שדרשו "אורי" בראש השנה, "וישעי" ביום הכפורים, כי יצפנני "בסכה" רמז לסוכה.

"לשנה טובה תכתבו ותחתמו"

נוהגים שהכותב מכתב לחבירו בחודש אלול, כותב בתחילת המכתב "לשנה טובה תכתבו ותחתמו", וכן אדם שמברך את חברו בחודש אלול, טוב שיוסיף "לשנה טובה תכתב ותחתם", ואדם שמברך את חברו בברכה זו מסוגל לזכות גם הוא בברכה זו.

חודש אלול כבר כאן, ומביא עמו רוח מיוחדת של התחדשות, חשבון נפש והתרגשות לקראת הימים הנוראים. בימי הרחמים והסליחות הללו, בהם "המלך בשדה", השערים פתוחים לכל מי שמבקש להתקרב, לתקן ולהתחיל מחדש. במדור זה נצלול להלכות ולהנהגות של החודש, ונבין את העומק, המקור והמשמעות שהם מביאים עמם לימים אלו.

מה קודם - תיקון חצות או אמירת סליחות?

אדם שהתעורר בשלב מאוחר של אשמורת הבוקר במהלך חודש אלול, והזמן העומד לרשותו מצומצם, ועומד בפני דילמה הלכתית: הוא משער שאם יקרא 'תיקון חצות' לא יספיק לומר את הסליחות לפני עלות השחר, ואם יאמר את הסליחות - יפסיד את תיקון החצות. להלכה, עליו להקדים ולקרוא 'תיקון חצות', אף על פי שישנו חשש מבוסס שבעקבות כך יפסיד את אמירת הסליחות או לכל הפחות יאחר אליהן. הטעם לכך הוא שמעלתו וחשיבותו של תיקון חצות גדולה וחשובה יותר מעצם אמירת הסליחות, ולכן הוא קודם להן במעלה ובזמן.

השתתפות נשים וקטנים באמירת הסליחות

אף שבוודאי גם הנשים זקוקות לרחמים ולכפרה בימי הרחמים והסליחות, מעיקר הדין אין כל חיוב על האישה להשתתף באמירת הסליחות. (הפוסקים מסבירים זאת בכמה סיבות: א. ניהול הבית: הסליחות נאמרות בלילה מאוחר או לפנות בוקר, שעות שבהן האישה זקוקה למנוחה כדי לנהל את ענייני הבית כראוי. ב. צניעות: השמירה על עקרונות "כל כבודה בת מלך פנימה" והימנעות מיציאה מהבית בשעות הלילה. ג. מיעוט עבירות: נשים פטורות ממצוות כמו לימוד תורה, ולכן יש להן פחות עוונות כגון ביטול תורה).

יחד עם זאת, אישה הרוצה בכך ויכולה להצטרף לאמירת הסליחות - אין כל מניעה בדבר. כל עוד הדבר אינו פוגע בחובותיה בבית ונשמרים גברי הצניעות במקום, אדרבה אשריה ואשרי חלקה.

לגבי ילדים קטנים, ברור הדבר שאין להביאם לבית הכנסת בשעות המוקדמות או המאוחרות. הדבר יגרום להם לעייפות בסדר לימודם, וממילא קשה לעוררם בשעות אלו מבלי לפגוע בבריאותם או בסדר יומם.

סרקו את הבדקוד המצורף והצטרפו אלינו לאתר "אור הנר", באתר זה תוכלו לקבל את העלונים מכל השנים סרטונים ושיעורים בהלכה ובאגדה באהבה רבה

לדפואה שלומיה
דורית
בת עמליה
יצחק בן חנה
ענת איילה
בת מרים

לברכה והצלחה
מרדכי זיפה
מזרנו וב"ב
ליאור ושיר
מזרנו

לברכה והצלחה
אלג'ריה
בת מרים
מרים (מיד)
בת דות